

УДК: 336.225.68 (100 +477)

DOI 10.33244/2617-5940.1-2.2020.192-207

Лисецька Н.М.

СВІТОВА ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ АМНІСТІЙ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано використання механізмів стимулювання добровільного розкриття не задекларованих активів у правовому полі, зокрема впровадження податкових амністій у практиці окремих країн з визначенням їхньої доцільності та обґрунтування на її основі пропозицій щодо доцільності впровадження відповідних механізмів в Україні. Визначено комплексні підходи для використання основних принципів удосконалення державного інструментарію, зокрема, впровадження податкової амністії, щодо боротьби з тінізацією економіки, а також приховуванням доходів, одержаних злочинним шляхом.

Ключові слова: *податкова амністія; амністія капіталів; платники податків; податкова система, приховування доходів; легалізація доходів.*

Лисецкая Н.Н.

МИРОВАЯ ПРАКТИКА ВНЕДРЕНИЯ НАЛОГОВЫХ АМНИСТИЙ: ОПЫТ ДЛЯ УКРАИНЫ

В статье проанализировано использование механизмов стимулирования добровольного раскрытия незадекларированных активов в правовом поле, в частности внедрение налоговых амнистий в практике отдельных стран с определением их целесообразности и обоснование на ее основе предложений о целесообразности внедрения соответствующих механизмов в Украине. Определены комплексные подходы для использования основных принципов совершенствования государственного инструментария, в частности, внедрение налоговой амнистии, по борьбе с тенезацией экономики, а также сокрытием доходов, полученных преступным путем.

Ключевые слова: *налоговая амнистия; амнистия капиталов; налогоплательщики; налоговая система, сокрытие доходов; легализация доходов.*

Lysetska N.M.

**THE GLOBAL PRACTICE OF INTRODUCING TAX AMNESTIES:
EXPERIENCE FOR UKRAINE**

The author analyzes the use of mechanisms to encourage voluntary disclosure of undeclared assets in the legal field, in particular, the introduction of tax amnesties in the practice of definite countries, with the definition of their appropriateness and the elaboration on its basis proposals on the feasibility of implementing appropriate mechanisms in Ukraine. Comprehensive approaches to the use of basic principles of improving public tools, in particular introduction of tax amnesty, to combat the shadowing of the economy, as well as concealment of proceeds of crime.

Keywords: *tax amnesty; capital amnesty; taxpayers; tax system, concealment of income; legalization of income.*

Постановка проблеми. Для успішного вирішення соціально-економічних і політичних завдань кожна країна повинна забезпечувати гідну якість життя своїх громадян, зокрема це гарантування високого рівня законодавчої системи та стійкого правопорядку. Відступ від даних засад правової держави завдає шкоди суспільству, державі і людині. Особливо небезпечні корупційні правопорушення, які проявляються в різних формах і в самих різних сферах суспільних відносин. Корупція постійно еволюціонує і як будь-яке складне соціальне явище існує у всіх державних інститутах незалежно від соціально-економічного і політичного розвитку та трансформується у все нові форми. У зв'язку з цим протидія корупції та боротьба з нею повинна мати системний і наступальний характер.

Антикорупційна стратегія сучасного законодавства держави повинна бути спрямована не тільки на невідворотність покарання за корупційні дії, а й на послідовну ліквідацію умов виникнення корупції та специфіку покарання осіб, вдосконалення державного інструментарію щодо боротьби з тінізацією економіки, зокрема з приховування доходів, одержаних злочинним шляхом. Тому впровадження амністії капіталу чи податкової амністії фактично означає реалізацію компромісної угоди, яка передбачає визнання факту вимушеного здійснення тіньової діяльності внаслідок недосконалого інституційного середовища. У цьому випадку завдяки ліберальному підходу до платників податку потенційно можливо знизити рівень тінізації економіки за рахунок репатріації частини національних капіталів з їх перетворенням у додатковий інвестиційний ресурс, розширення майбутньої бази оподаткування, отримання додаткових надходжень в держбюджет країни та грошових коштів у банківську систему.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій, виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Дослідження даної наукової проблеми показує, що поняття «податкова амністія» у теоретичній площині остаточно не сформовано і є предметом широкого обговорення та вивчення багатьма вченими, зокрема А.А. Александрової, С.Г. Верещагіна, Г.Н. Горбунова, М.П. Кучерявенка, Д.Г. Михайленка, О.Д. Нікітіна, М.С. Резніка,, І.В. Стороженка, О.М. Тимченко, О.О. Шарапової. До феномену «податкової амністії» застосовується різні терміни, що визначають дане явище, це і «економічна амністія», «фінансова амністія», «амністія капіталів». Деякі фахівці вважають, що поняття фінансова амністія є ширшим і включає всі інші поняття амністії, а інші зазначають, що «економічна амністія» включає всі інші, тому на наш погляд всі поняття тісно взаємопов'язані, але суть зостається не змінною, для виводу капіталу з тіні та легалізації доходів в розвинутих країнах впроваджують амністію, чи то податкову, чи фінансову, чи амністію капіталу. За визначенням МВФ «податкова амністія » – це пропозиція уряду окремій групі платників

податків за обмежений час, виплатити певну суму податків в обмін на прощення податкового зобов'язання (включаючи штрафи та відсотки), що відноситься до попередніх податкових періодів, а також звільнення від кримінального переслідування.

Амністія капіталу має певні властивості: акт прощення осіб, які створили певне податкове правопорушення; дія амністії проявляється у звільненні від відповідальності певної категорії осіб; прощення осіб відбувається, якщо особи добровільно декларують приховані активи та вносять в бюджет зазначені суми і т.д.

Метою статті є оцінка впровадження податкової амністії у практиці окремих країн з визначенням доцільності та обґрунтування на її основі пропозицій щодо доцільності впровадження відповідних механізмів в Україні.

Викладення основного матеріалу. Багато країн, зокрема країни з транзитивною економікою свого часу не спромоглися створити справедливі і зрозумілі всім правила гри, які дозволяли би набути капітал легально, без порушення законів та інтересів певних верств населення. Тому динаміка «тінізації» економіки свідчить, що на її рівень у період соціально-економічних перетворень впливає ціла низка чинників, а саме: нестабільність податкового законодавства; низький рівень податкової дисципліни; жорстке державне регулювання підприємницької діяльності; високий податковий тиск і нерівномірність податкового навантаження на суб'єкти господарювання; занадто низький рівень зарплати в державному секторі економіки; висока корупція в органах місцевого самоврядування та державних органах; правова незахищеність суб'єктів господарювання від зловживань з боку посадових органів місцевого самоврядування та осіб державних органів влади; недостатня «прозорість» процедури приватизації державного майна тощо [1].

Як правило метою амністії капіталів не повинно бути одноразове поповнення бюджету, а залучення ресурсів до легального обігу та розширення бази оподаткування. При цьому така амністія супроводжується

повним або частковим звільненням від сплати податків, а також від відповідальності за несплату податків у попередні періоди []. Амністія капіталів за своїм визначенням має наступні цілі: забезпечення переходу капіталів із тіньового сектора економіки в легальний; поповнення державного бюджету за рахунок коштів, що надійдуть в результаті декларування прихованих або прострочених податкових платежів; загальне покращення стану економіки, інвестиційного клімату, фінансова стабілізація підприємств-боржників, можливості вкладення коштів у випадку, якщо амністія передбачає репатріацію закордонних капіталів, в реальні сектори економіки. Але більш важливим завдання є – побудова взаємовигідних відносин податкової служби з платниками податків і виведення з тіні їхнього майна і доходів.

Варто зазначити, що зазвичай амністію капіталів проводять країни, що розвиваються. Доведено, що чим більш авторитарним є політичний режим в країні, то менше бажання у громадян та бізнесу розкривати активи, і тим більше повертати їх на Батьківщину. В країнах з перехідною економікою жоден із підготовлених проєктів законів, який спрямований на легалізацію (амністію) не позбавлений недоліків. Головним недоліком є те, що ці закони не містять належних стимулів заохочення податкових резидентів до легалізації тіньових доходів, а також достатніх правових гарантій з боку держави про адміністративне, податкове або кримінальне переслідування.

Питання податкової амністії є достатньо актуальним через глобальні тенденції (зокрема, міжнародний обмін фінансовою інформацією, посилення контролю над фінансовими операціями бізнесу та приватних осіб), а не тільки через внутрішні процеси всередині держави. Амністія передбачає надання державою своїм громадянам права добровільно задекларувати всі належні їм активи та доходи, не показуючи джерел їх отримання. При цьому такі платники податків звільняються від відповідальності за правопорушення, які могли бути пов'язані з одержанням таких активів чи доходів (можливо, за винятком отримання доходів шляхом здійснення

злочинів проти особи та вчинення тяжких економічних злочинів). Інакше кажучи, завдяки наданому, таким чином, можливостям, які носять законний характер, особа може одноразово задекларувати всі свої статки, після чого звільняється від пояснювання походження доходів та юридичної відповідальності. Після даного декларування особа має документальне підтвердження своїх статків та отримує змогу, на свій розсуд, ними розпоряджатися [4].

При процесі проведення амністії капіталів виникає більш важлива й складна, — це знайти тонку грань між амністією і легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом. Вивести доходи з тіні — це, по суті, і є легалізація, й авторам податкової амністії належить добре продумати, як розділити капітали, які можна легалізувати, а які — ні. Повинні бути чіткі, зрозумілі і справедливі правила, за якими закон розділить ці доходи. Якщо таких механізмів не створено і вони не будуть чіткими, то фахівці радять не починати амністію. В іншому випадку можна отримати пряму легалізацію всіх доходів, у тому числі — одержаних злочинним шляхом. В такому випадку, в закон повинна бути внесена правова норма, яка дозволить в подальшому притягнути до відповідальності за злочинну діяльність, з якої були отримані задекларовані доходи. Це створює певні ризики, якими можуть скористатися органи влади на власний розсуд. З точки зору податкової амністії, в будь-якому випадку повинен дотримуватися принцип справедливості. [5]. Якщо впроваджувати результативну амністію капіталів, то необхідно продумати механізм, що дозволяє зробити все грамотно й логічно. Підхід повинен бути усвідомлений, бо якщо перегнути — це може викликати серйозну зворотну реакцію. І головне, це не одноразове наповнення бюджету, а побудова здорової прозорої системи взаємовідносин держави і платника податків.

Кожна країна, впроваджуючи проведення амністії капіталу формує перед собою власну мету та завдання подібних заходів. Наприклад, проведення податкової амністії у Казахстані можна назвати скоріше

«амністією капіталів». Основною метою у цьому випадку було репатріація капіталів із-за кордону, проте воно не зовсім було виконане. Протягом місяця всі громадяни могли повністю легалізувати отримані раніше доходи, однак ці кошти потрібно було перевести на рахунки у визначених банках. Учасники податкової амністії не сплачували жодних податків, крім того, всі податкові декларації фізичних осіб, починаючи з 1995 року, були знищені, а також завдяки простоті процедури, наданим з боку держави, гарантіям непереслідування та відсутності податку на деклароване майно результатом амністії стало підйом рівня банківської системи країни на той час [6]. Боржникам, які не скористалися податковою амністією, загрожували заходи примусового стягнення. У відношенні юридичних осіб - це закриття розрахункових рахунків, опис майна, фізичних осіб - обмеження на виїзд з країни, опис майна і так далі. На наш погляд, після амністії логічно впроваджувати механізм посилення покарання за прострочений платіж.

Досвід Індії експерти вважають цінним прикладом проведення податкової амністії. Він справді досить великий та багатий на різноманітні виклики. Так, перша податкова амністія в цій країні була просто провальною. Друга, 1951 року, не дала результатів у зв'язку з відсутністю у платників податків впевненості у обіцянках, що надавалися. Амністія 1965 року була цілком провальною через занадто високі податкові ставки. І лише у 1997 році в Індії відбулася перша успішна податкова амністія: було зібрано більше 2 млрд доларів США. Ключовим фактором успіху стала знижена порівняно з попередніми амністіями ставка (30%) [7]. Проводилася активна інформаційна кампанія, яку запровадив уряд та держава гарантувала конфіденційність заявників. Сподівання виправдалися, розмір додаткових надходжень у 2 рази перевищив прогнозовану величину та в 3 рази податкові збори від п'яти попередніх економічних амністій. До того часу в Індії податок на доходи фізичних осіб сплачували лише 5 % населення.

Щодо Грузії, то податкова амністія, яка відбулася в 2005 році, вважається однією з найбільш невдалих в світі. Скористалися амністією

буквально одиниці. Потрібно було задекларувати будь-яке майно та кошти, при цьому сплатити в бюджет 1% від їхньої вартості, натомість податкові зобов'язання вважалися виконаними, а джерела їхнього походження не з'ясовувалися. Амністія не розповсюджувалася на осіб, щодо яких було порушено кримінальні справи про ухилення від сплати податків в особливо великих розмірах. За результатами цієї амністії лише 8 осіб задекларували свої доходи.. В результаті амністії до бюджету надійшло менше 1% від запланованої суми (35 тис. дол. США), замість очікуваних 4 млн. дол. На думку грузинського суспільства, провал амністії пояснювався не недосконалістю спеціального закону, а саме недовірою до держави, ця проблема існує і в Україні.

Неоднозначними за своїми наслідками були оцінки низки економічних амністій, проведених у Туреччині. Починаючи із 1963 року амністії капіталу здійснювалися фактично з періодичністю 4-5 років, в яких взяло участь близько чверті населення. Найбільш успішною була нефіскальна податкова амністія 1998 року, що відзначалася простотою та максимально ліберальними умовами проведення: всі кошти, які зараховувалися на окремі рахунки турецьких банків, звільнялися від будь-якого оподаткування, а їхнє походження не мало ніякого значення, для легалізації грошей в іноземній валюті необхідно було внести їх на термін в одну добу до турецького банку. У результаті цієї акції із тіньового обороту було виведено і легалізовано біля 20 млрд.дол., які сприяли суттєвому зростанню державної економіки. Специфічна особливість податкових амністій Туреччини – можливість легалізувати тіньові капітали юридичними суб'єктами, яким було надано право здійснювати оплату податкових зобов'язань без врахування інфляційного чинника. Тим самим провокувалося нарощування податкових заборгованостей та подальше очікування чергових амністій. Тому наступні амністії не були такими вдалими внаслідок надмірної частоти їх проведення.

З метою повернення капіталу в країну в 2013 році Туреччина оголосила економічну амністію, за допомогою ЗМІ громадянам роз'яснювали порядок і

механізми легалізації. Відповідно до закону 2% від легалізованого майна підлягало оподаткуванню. За шість місяців акції було легалізовано в цілому 35 млрд. дол. США, а загалом, державний бюджет поповнився на 700млн. дол. Дана програма легалізації капіталу передбачала три етапи і уряд вважає, що вона пройшла успішно. Фахівці упевнені, що в цьому випадку, легалізація майна була рівноцінна профілактиці тіньового бізнесу і працювала на оздоровлення економіки держави [8].

Досвід багатьох країн свідчить про те, що будь-яка спроба розв'язання проблем щодо відтоку капіталу з країни та зменшення неформальної економіки шляхом виключно подальшого кримінального переслідування та посилення податкового контролю, особливо в умовах низької довіри громадян до владних інститутів та підвищеного рівня корупції, є досить невдалою практикою. Кримінальне переслідування та покарання спіткає небагато громадян, а значна частина порушників платників податків відкупиться, генеруючи нову хвилю корупції, або втече, в обох випадках укриваючи кошти та активи. Тому розв'язання даної проблеми повинно носити законний характер.

Щодо України, то складається враження, що наразі влада відмовляється від масштабної податкової реформи, депутати вирішили обмежитися «поліпшенням адміністрування податків» і усуненням технічних неузгодженостей в законодавстві та наповнення бюджету будь яким засобом, на наш погляд, такий підхід не дасть позитивних результатів. В підтвердження даної тези нещодавно Президент підписав Закон №466 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податків, усунення технічних і логічних неузгодженостей в податковому законодавстві» [9] щодо контрольованих іноземних компаній (далі КіК), він передбачає розкриття КіК українськими податковими резидентами та оподаткування в Україні скоригованого прибутку КіК пропорційно частці володіння. Правила КіК будуть поширюватися не на весь український бізнес, а переважно на тих, хто ухиляється від сплати

українських податків, оптимізаторів податкового навантаження на рівні України і бізнесменів, які не можуть довести законність походження своїх коштів. Але існує думка, що дія цього закону знищить український середній бізнес, а значна кількість бізнесменів почнуть змінювати податкове резидентство для ведення бізнесу в Україні, не потрапляючи під вимоги КіК. Маємо зазначити, що це відсутність культури сплати податків. Недоплачені податки деякими бізнесменами розглядаються як зароблені. Звідси таке небажання їх платити через механізм КіК. Ще одним моментом є відсутність довіри платників податків до державних інституцій, яка буде ще, як мінімум, стримувати успішність нульового декларування [10]. Виникає питання, якщо в Україні буде проведена податкова амністія, а вона на разі дуже потрібна, то ці іноземні компанії підпадутъ під дію даного закону.

Маємо надію, що нарешті владі вистачить політичної волі провести результативну податкову амністію, тому що вбачаються позитивні кроки вирішення цього питання. З 2019 року по 2020 у Верховну Раду України було подано кілька законопроектів щодо механізмів стимулювання добровільного розкриття активів та легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. Один з них «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України (щодо особливостей декларування та оподаткування активів/доходів фізичних осіб в рамках Програми розкриття інформації)» [11]. Програми розкриття інформації (постійні й тимчасові), діють у 47 країнах світу, зокрема, у країнах зі стрімким розвитком економіки – Індонезії, Бразилії, Ірландії та Мексиці. Завдяки цим програмам у країнах збільшуються бюджетні доходи, витрати силових структур на переслідування і покарання порушників незначні, гроші легально були повернуті в національну економіку. Але законопроект не знайшов підтримки через відсутність фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), але можна відмітити, що позитивним моментом в даному законопроекті є проведення просвітницької компанії та масово-роз'яснювальної роботи з популяризації особливостей декларування та

оподаткування активів (доходів) фізичних осіб, але на цю компанію потрібні додаткові видатки, які на даний момент відсутні.

Варто зауважити, що уряди й податкові адміністрації розвинутих країн сприяють добровільному розкриттю інформації про несплачені податки, пропонуючи програми добровільного дотримання правил оподаткування. Такі програми забезпечують можливість скорочення витрат у результаті зменшення числа податкових аудитів, судових і кримінальних справ, крім того, можуть збільшити короткострокові податкові надходження й покращити дотримання податкових правил у середньостроковій перспективі [12].

Нещодавно у Верховну Раду був поданий законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей застосування одноразового (спеціального) декларування фізичними особами активів». Первинною метою застосування одноразового (спеціального) декларування фізичними особами активів є встановлення того, що саме належить особі (які активи вона має), для того, щоб у подальшому можна було відслідковувати з яких джерел особа отримала доходи. Метою одноразового декларування є: легалізація активів, власниками яких є фізичні особи – резиденти України, незалежно від місця фактичного знаходження таких активів, легальність джерел походження яких такі фізичні особи не можуть документально підтвердити (не підлягають легалізації активи здобуті в результаті вчинення кримінальних злочинів, крім злочинів щодо ухилення від сплати податків); надання можливості фізичним особам – резидентам України вільно оперувати легалізованими активами без загрози бути притягнутими до кримінальної відповідальності за несплату податків з доходів, що стали джерелом походження таких активів.

Також на сучасному етапі у Верховній Раді розглядається законопроект про податкову амністію, який погоджено з Міжнародним валютним фондом. На наш погляд, основною метою даної податкової амністії є, насамперед, залучення фінансів в економіку. Також податкова амністія передбачає

добровільне нульове декларування (механізм легалізації доходів, які одержані до певної дати, який дозволяє сплатити з них певний податок), звільнення від відповідальності по ухиленню від оподаткування, адміністративних та фінансових правопорушень. Якщо буде запроваджений даний механізм, то уряд очікує повернення олігархами коштів в Україну та поповнення бюджету біля 50 млрд.дол, але якщо вийде вивести з тіні хоча б 10 млрд. дол., то це, як вважають фахівці, буде великою перемогою. Також налагодження інвестиційного клімату, але на наш погляд очікування мають бути не такі оптимістичні. Маємо зазначити, що суть амністії капіталів полягає у розкритті особою активів, законність походження яких не завжди можна пояснити. А тому, для правоохоронців такі активи завжди є гіпотетичними речовими доказами в існуючих або ймовірних майбутніх кримінальних провадженнях.

Крім того, якщо правоохоронці вважатимуть грошові кошти чи активи незаконно здобутими або мають певні питання щодо діяльності суб'єкта декларування, виявлення нових активів тільки створить більше підстав для реанімування старих кримінальних проваджень або порушення нових. Тому повинна бути якась гарантована відсутність подальшого кримінального переслідування, але кримінальний кодекс не передбачає звільнення від кримінальної відповідальності на підставі добровільного розкриття особою своїх активів.

В Україні вже був досвід проведення податкової амністії, наприклад в 2015 році, який закінчився повним провалом, також спроби ввести загальне декларування населенням своїх доходів і податковий контроль витрат приватних осіб непрямими методами, які теж не дали якісного результату, в силу того, що не було політичної волі діючої влади. Маємо зазначити, що податкове законодавство України є одним із самих складних в правовій системі. При цьому, спостерігається тенденція щодо його нестабільності. Але на сучасному етапі, склалася така ситуація, що впровадження податкової амністії та деяких вищезазначених законопроектів повинно обов'язково

відбутися, цей процес дозволить повернути капітал в країну та наповнити бюджет в період кризи. Звісно дані законопроекти мають багато недоліків, які необхідно усувати. По-перше, амністія може бути не зовсім успішною в легалізації доходів минулих періодів і може мати значні негативні наслідки для української економіки. Також для проведення успішної податкової амністії потрібна повна готовність податкової служби, щоб мати можливість якісно проадмініструвати даний процес, але і в цьому питанні, в зв'язку з частковим реформуванням податкової системи у нас проблеми. Також однією із умов проведення успішної амністії є розуміння населення і потенційних декларантів, що це повинна бути одноразова акція, для цього Україні необхідно приблизити підписання договорів щодо міжнародного обміну інформацією для викриття недобросовісних платників податків. Але, на жаль, імідж України на міжнародному просторі на сьогодні потребує більш позитивного прояву, тому що деякі країни, в силу різних обставин, відмовляються укладати з Україною міжнародні пакти. Вищезазначені недоліки призводять до проблем системного характеру, та потребують максимального вирішення. Це ще раз доводить, що в Україні потрібно проводити масштабну податкову реформу для побудови здорової прозорої системи взаємовідносин держави і платника податків.

Висновки. Таким чином, резюмуючи вищезначене, можна констатувати, що успішна податкова амністія можлива при впровадженні логічного та гнучкого механізму стимулювання добровільного розкриття незадекларованих активів, враховуючи національні особливості країни. Отримання позитивних результатів від проведення фінансових амністії в країнах вимагає створення наступних умов:

- довіра громадян до влади;
- фінансова амністія повинна відзначатися простотою та максимально ліберальними умовами проведення, враховуючи особливості і менталітет країни;
- амністія повинна мати неконфіскаційний характер;

- надання державних гарантій щодо звільнення від переслідування й конфіденційності інформації про джерела походження задекларованих об'єктів;
- застосування невисоких ставок податків на капітали й майно, що легалізуються;
- спрямованість на репатріацію доходів, вивезених за кордон;
- наявність у країні розгалуженої та ефективної банківської системи;
- послідовна політика на внутрішньому і зовнішньому рівнях, забезпечення власних інтересів при укладенні міжнародних договорів під час амністії капіталів;
- легалізація незаконних доходів повинна відповідати Міжнародним стандартам щодо протидії відмиванню грошей, фінансуванню тероризму і фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, розробленим ФАТФ;
- посилення запобіжних та карних заходів за порушення податкового законодавства і розширення повноваження фіскальних органів і органів переслідування за правопорушення в цій сфері відразу після амністії;
- податкова амністія повинна проводитися в рамках реформування податкової системи в цілому.

Список використаних джерел

1. Сутність податкової амністії та її співвідношення з іншими поняттями: веб-сайт. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/nvuzhpr_2017_43\(2\)_18%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/nvuzhpr_2017_43(2)_18%20(1).pdf) (дата звернення: 29.08.2020)
2. Теоретичні підходи до оцінки тіньової економіки України та способів її детінізації: веб-сайт. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Npchdues_2010_145_132_6.pdf (дата звернення: 03.09.2020)
3. Роль держави в запровадження фінансової амністії: світовий досвід та реалії України: веб-сайт. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2010-3/doc/3/19.pdf> (дата звернення: 17.09.2020)
4. Майбутнє податкової амністії капіталів: веб-сайт. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/maybutne-podatkovoyi-amnistiyyi-kapitaliv.html> (дата звернення: 22.09.2020)

5. Амністія капіталів: чому ставка — не найважливіше: веб-сайт. URL: <https://lexinform.com.ua/vukraini/ammistiyakapitalivchomustavkanenajvazhlyvish> (дата звернення:13.09.2020)

6. Что нужно для успешного проведения налоговой амнистии: веб-сайт. URL: <https://nalogikz.kz/docs/chto-nuzhno-dlya-uspeshnogo-provedeniya-nalogovoy-ammistii.html> (дата звернення:25.09.2020)

7. Податкова амністія: досвід яких держав може бути корисним для України: веб-сайт. URL: <http://finbalance.com.ua/news/podatкова-ammistiya-dosvid-yakikh-derzhav-mozhe-buti-korisnim-dlya-ukrani> (дата звернення:23.09.2020)

8. Турецький досвід в амністії капіталу: веб-сайт. URL: <http://www.vestiturkey.com/tureckij-opyt-v-ammistii-kapitala-2950h.htm> (дата звернення:27.09.2020)

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податків, усунення технічних і логічних неузгодженостей в податковому законодавстві: Закон України від 16.01.2020 № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> (дата звернення:03.10.2020)

10. Закон №466 и правила КиК - действительно ли все так плохо?: веб-сайт. URL:https://jurliga.ligazakon.net/news/195634_zakon-466-i-pravila-kik---deystvitelno-li-vse-tak-plokho (дата звернення:03.10.2020)

11. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України (щодо особливостей декларування та оподаткування активів/доходів фізичних осіб в рамках Програми розкриття інформації): Проект закона Украины от 11.09.2019 № 2128. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JI00472A.html (дата звернення: 07.10.2020)

12. Тимченко О.М. Міжнародне інформаційне співробітництво як фактор протидії ухиленню від сплати податків. Фінанси України. 2011. № 12. С. 11-20. (дата звернення:09.10.2020)

References

1. Sutnist' podatkovoyi amnistiyi ta yiyi spivvidnoshennya z inshymy ponyattyamy. Retrieved from [file:///C:/Users/User/Downloads/nvuzhpr_2017_43\(2\)_18%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/nvuzhpr_2017_43(2)_18%20(1).pdf) [in Ukrainian].

2. Teoretychni pidkhody do otsinky tin'ovoyi ekonomiky Ukrayiny ta sposobiv yiyi detinizatsiyi. Retrieved from file:///C:/Users/User/Downloads/Npchducc_2010_145_132_6.pdf [in Ukrainian].

3. Rol' derzhavy v zaprovadzhennya finansovoyi amnistiyi: svitovyy dosvid ta realiyi Ukrayiny. Retrieved from <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2010-3/doc/3/19.pdf> [in Ukrainian].

4. Maybutnye podatkovoyi amnistiyi kapitaliv. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/maybutne-podatkovoyi-ammistiyi-kapitaliv.html> [in Ukrainian].

5. Amnistiya kapitaliv: chomu stavka — ne nayvazhlyvishe. Retrieved from <https://lexinform.com.ua/v-ukraini/amnistiya-kapitaliv-chomu-stavka-ne-najvazhlyvishe/>. [in Ukrainian].
6. Chto nuzhno dlya uspeshnogo provedeniya nalogovoy amnistii. Retrieved from <https://nalogikz.kz/docs/chto-nuzhno-dlya-uspeshnogo-provedeniya-nalogovoy-amnistii.html> [in Ukrainian].
7. Podatkova amnistiya: dosvid yakykh derzhav mozhe buty korysnym dlya Ukrayiny. Retrieved from <http://finbalance.com.ua/news/podatkova-amnistiya-dosvid-yakikh-derzhav-mozhe-buti-korisnim-dlya-ukrani> [in Ukrainian].
8. Turets'kyi dosvid v amnistiyi kapitalu. Retrieved from <http://www.vestiturkey.com/tureckij-opyt-v-amnistii-kapitala-2950h>. [in Ukrainian].
9. Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrayiny shchodo udoskonalennya administruvannya podatkov, usunennya tekhnichnykh i lohichnykh neuzhodzhenostey v podatkovomu zakonodavstvi: Zakon Ukrayiny vid 16.01.2020 № 466-IX. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> [in Ukrainian].
10. Zakon №466 i pravila KiK - deystvitel'no li vse tak plokho?: Retrieved from https://jurliga.ligazakon.net/news/195634_zakon-466-i-pravila-kik---deystvitelno-li-vse-tak-plokho [in Ukrainian].
11. Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrayiny ta deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny (shchodo osoblyvostey deklaruvannya ta opodatkovannya aktyviv/dokhodiv fizychnykh osib v ramkakh Prohramy rozkryttya informatsiyi): Proekt zakona Ukrayny ot 11.09.2019 № 2128. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JI00472A.html [in Ukrainian].
12. Tymchenko O.M. Mizhnarodne informatsiyne spivrobitnytstvo yak faktor protydyi ukhlyennyu vid splaty podatkov. *Finansy Ukrayiny*. 2011. № 12. С. 11-20. 2011. № 12. С. 11-20. [in Ukrainian].

Лисецька Неля Миколаївна (ORCID ID 0000-0001-7747-9521) – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник НДІ фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України (м. Ірпінь).